

9A:2

Fråga om villafastighet med större fördel kunde avleda dagvatten till befintlig stenutfyllnad på fastigheten än till allmän dagvattenledning.

I.H. är ägare till en fastighet. Fastigheten är cirka 1 300 m² stor och bebyggd med en villa på cirka 115 m² samt ett garage på cirka 20 m². Området där fastigheten är belägen var ursprungligen avsett för fritidsändamål men de flesta fastigheterna är nu, liksom I.H.:s, permanent bebodda. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna va-anläggning. Kommunen har byggt ut ledningar för ren-, spill- och dagvatten i området. År 1993 upprättades förbindelsepunkter för nyttigheterna spill- och dagvatten för fastigheten. Fastigheten har påförts anläggningsavgift för dessa båda nyttigheter, men endast avgiften för spillvatten har erlagts.

Kommunen yrkade förpliktande för I.H. att till kommunen utge 21 410 kr jämte dröjsmålsränta. Kommunen åberopade att kraven för avgiftsskyldighet är uppfyllda samt att fastighetens behov av dagvattenavlopp inte med större fördel kunde tillgodoses på annat sätt än genom den allmänna anläggningen.

I.H. bestred yrkandet men vitsordade såväl kapitalbeloppet som ränteyrkandet som skäliga i och för sig. Som grund för bestridandet åberopade I.H. att fastigheten visserligen hade behov av anordningar för omhändertagande av dagvatten men att detta behov med större fördel kunde tillgodoses genom den på fastigheten befintliga anordningen än genom fastighetens anslutning till den allmänna anläggningen.

Kommunen anförde: Fastigheten ligger inom detaljplanelagt område. Fastigheterna inom området används huvudsakligen och i ökande omfattning för permanentboende. Enligt detaljplanen får fastigheten ha en byggyta på 200 m². Byggrätten är således inte fullt utnyttjad. Området som sådant har behov av omhändertagande av dagvatten från respektive fastighet. Såvitt kommunen kunnat utröna är stora delar av huset grundlagt på berg som har fyllts upp med sprängsten. Sprängstenen fungerar dock inte som den typ av stenkista som brukar konstrueras för infiltration. Eftersom sprängstenen inte utgör infiltrationsmaterial, rinner dagvattnet i stället ner i leran och därefter mot söder längs med slänten till kommunens grönområde där det rinner ner i ett dike för avledning av dagvatten. Vattnet från detta dike omhändertas av kommunen i en dagvattenbrunn placerad i nära anslutning till fastighetens gräns. Någon alternativ lösning på omhändertagandet har inte presenterats av fastighetsägaren. Behovet av kommunalt omhändertagande syns därför vara uppenbart. Det område där fastigheten är belägen sluttar i sin helhet ner mot havet medan däremot

fastigheten bakom den nu aktuella sluttar åt andra hållet. Gränsområdet nedanför fastigheten är mycket sankt och dagvattenledningen behövs för att klara av detta. Den bedömning kommunen gjorde när ledningarna drogs i området var att de lågt liggande partierna hade behov av dagvattenledning. Fastigheterna strax söder om den nu aktuella fastigheten behöver dagvattenledning eftersom grundvattnet står i marknivå och förutsättningarna för infiltration är dåliga. Området är således ganska vått större delen av året. Kommunen vet inte var grundvattnet står på den nu aktuella fastigheten. Grönområdet nedanför fastigheten är enligt detaljplanen avsett för verksamheter som t.ex. koloniområde eller lektya.

I.H. anförde: Huset ligger högt i överkanten på tomten. Hon byggde till det i början av 1970-talet då det fick sin nuvarande utformning. Huset är grundlagt på berg med ursprängning för källare. Framför och på sidorna om huset ligger stora mängder sprängsten som visserligen inte är en infiltrationsanläggning i vanlig bemärkelse men som ändå, genom mängden sprängsten, kan anses fylla denna funktion. Stenutfyllnadens höjd är cirka 5 m. Nedanför stenkistan finns en mur. Stuprören från taket går ner i stenkistan på tre ställen. Även stupröret från garaget och fastighetens dräneringsledningar går ner i kistan. Allt dagvatten och även det från grannens fastighet rinner ner i stenkistan på hennes fastighet. Vattnet följer sedan berget och går därigenom ner i sandlagret närmast berget och infiltreras. Hon har aldrig haft problem med vatten på fastigheten, tvärtom kan det vara mycket torrt på vissa delar av tomten. Det skulle kräva omfattande markarbeten på fastigheten för att ta hand om allt dagvatten och i stället leda detta till kommunens nät. Kostnaderna skulle bli betydande och nyttan av allt detta kan starkt ifrågasättas. Hon bestrider att dagvattnet från hennes stenkista rinner ner på kommunens grönområde. Om så skulle vara fallet är grönområdet ändå bara en delvis sank åker som består av grästuvor och sly. Enligt detaljplanen är området avsatt för lektyor eller kolonilotter men något sådant kommer aldrig att bli av.

Va-nämnden yttrade:

Enligt 9 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (va-lagen) är ägare till fastighet inom sådan anläggnings verksamhetsområde skyldig att betala avgifter till anläggningens huvudman om fastigheten har behov av anordningar för vattenförsörjning och avlopp och behovet inte med större fördel kan tillgodoses på annat sätt än genom den allmänna anläggningen. Avgiftsskyldigheten inträder när huvudmannen har upprättat förbindelsepunkt för fastighetens anslutning till den allmänna va-anläggningen och underrättat fastighetsägaren om detta.

I målet föreligger inte tvist om behovet av att ta omhand dagvattnet från fastigheten. Parterna har däremot olika uppfattning om hur detta behov kan tillgodoses med störst fördel.

Behovet av va-anordningar skall bedömas långsiktigt och efter objektiva kriterier. Särskilt i fråga om dagvattenavloppet finns det vid denna prövning ofta anledning att

ta hänsyn till den omgivande bebyggelsen och området karaktär i övrigt. Om förhållandena i bebyggelseområdet i stort påkallar att allmän dagvattenledning byggs ut för att betjäna området, innefattar detta ofrånkomligen en viss presumtion för att också de enskilda fastigheterna i området har ett motsvarande behov. För att undgå avgiftsskyldighet måste fastighetsägaren visa att fastighetens behov av anordningar för avlopp med större fördel kan tillgodoses på annat sätt genom den allmänna anläggningen.

I.H. har gjort gällande att fastighetens behov av anordningar för omhändertagande av dagvatten med större fördel kan tillgodoses genom den på fastigheten befintliga s.k. stenkistan än genom fastighetens anslutning till den allmänna anläggningen. Kommunen har däremot hävdad att dagvattnet från fastigheten i själva verket rinner ner på kommunens grönområde och där via ett dike och en dagvattenbrunn omhändertas av kommunen. Med hänsyn till vad som framkommit i målet beträffande den s.k. stenkistans funktion, topografin och mark- och grundläggningsförhållandena finner Va-nämnden att övervägande skäl talar för att i varje fall en del av det dag- och dränvattnet som tillförs stenkistan därefter avbördas till det nedanför liggande grönområdet där kommunen anlagt dike med dagvattenbrunn som anslutits till kommunens dagvattennät för att ta hand om vattnet på detta lågt liggande markområde. Det flöde som på detta sätt belastar kommunens dagvattennät måste variera men gör sig givetvis särskilt gällande vid kraftig nederbörd och snösmältning.

Med hänsyn härtill och med beaktande av fastighetens läge i ett tätbebyggt detaljplanlagt bostadsområde – med de stora krav på en väl fungerande dagvattenavledning som numera måste ställas inom områden av denna karaktär – finner Va-nämnden att det i målet inte har visats att behovet av omhändertagande av dagvattnet med större fördel tillgodoses med befintlig stenuutfyllnad än genom kommunens dagvattenanläggning. I.H. kan därför inte undgå avgiftsskyldighet för fastighetens dagvattenavlopp. Om beräkningen av belopp och ränta råder inte tvist.

Kommunens talan skall således vinna bifall.

Va-nämnden förpliktade I.H. att betala 21 410 kr jämte ränta i anläggningsavgift för dagvatten.

Beslut: 1995-05-23, BVa 58

Mål nr: Va 139/94